

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ (2012- 2020)
И „ДЕСЕТИЛЕТИЕ НА РОМСКОТО ВКЛЮЧВАНЕ 2005-2015 Г.”**

Глава първа: Въведение

Министерският съвет одобри на 21.12.2011г. **Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020).**

Планът за действие се изпълнява в два периода:

1. **Първият период обхваща 2012-2014 г.** и завършва с изпълнението на Националния план за действие по „Десетилетие на ромското включване 2005- 2015г” (НПД), актуализиран през 2011г. и следва неговия формат. Инициативата приключва на 02.02.2015г., след което ще бъде извършен анализ на изпълнението на плана за действие „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.”.
2. **Вторият период обхваща 2014- 2020** и е съобразен със следващия програмен период на ЕС и Оперативните програми за България до 2020 г. и ще се разработва във формат, посочен в табл. 1, На база на направения анализ на първата фаза на плана за действие и при необходимост може да настъпят промени/актуализация в различни части от плана.
3. В плана за действие са заложили само дейности, които ще се изпълняват в първия период.

Приоритетни области на действие са:

1. **ОБРАЗОВАНИЕ**
2. **ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ**
3. **ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ**
4. **ЗАЕТОСТ**
5. **ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ**
6. **КУЛТУРА И МЕДИИ**

Глава втора: Планиране и създаване на структури за управление

Планиране :

- Планът за действие включва конкретни мерки и дейности за определения период.
- Първият период обхваща НПД по международната инициатива «Десетилетие на ромското включване 2005-2015г.» и следва неговия формат.
- За следващият период 2014 - 2020г. се предвижда посочения по-долу формат на информация по отношение на отговорна институция, статус, срок на изпълнение, финансиране, значение и ефект от прилаганите мерки, описание на постигнатото, индикатор за следене на напредъка. Виж Таблица 1.

Таблица 1

№	Описание на мярката					Оценка на въздействието и резултати				
	Мярка	Статус	Срок	Отговорна институция	Финансиране (преки бюджетни и разходи, друго – млн. евро)	Значение и ефект от прилагането на мярката:	Описание на постигнатото	Индикатори		
								Наименование	Целева стойност	Текуща стойност
Мерки към приоритетна област „Образование”										
Мерки към приоритетна област „Здравеопазване”										
Мерки към приоритетна област „Жилищни условия”										

№	Описание на мярката					Оценка на въздействието и резултати				
	Мярка	Статус	Срок	Отговорна институция	Финансиране (преки бюджетни и разходи, друго – млн. евро)	Значение и ефект от прилагането на мярката:	Описание на постигнатото	Индикатори		
								Наименование	Целева стойност	Текуща стойност
Мерки към приоритетна област „Заетост”										
Мерки към приоритет „Недискриминация и равни възможности										
Мерки към приоритетна област „Култура и медии”										

Координацията по ресурсното обезпечаване на изпълнението на НПД ще се осъществява от Междуведомствена работна група за ресурсно подпомагане на интеграцията на ромите, председателствана от Министъра по управление на средствата от ЕС. В нея участват ресорните заместник-министри – председатели на Управляващи органи и Междинни звена по ОП „Развитие на човешките ресурси”(ОПРЧР), ОП „Регионално развитие”(ОПРР) и Програмата за развитие на селските райони (ПРСР), които участват в изработването на Националната програма за реформи (2011-2015 г.) (НПР) „България 2020”.

Глава трета: Обхват на предложените мерки и Финансови ресурси

План за действие за изпълнение на Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020)

*Бележка – Използват се мерките, които са включени при актуализацията на НПД на международната инициатива „Десетилетие на ромското включване 2005-2015г.”, м. август – септември 2011 г..

1. Приоритет ОБРАЗОВАНИЕ

Оперативна цел: Обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система, осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование, включително чрез интеграция на ромски деца и ученици в етнически смесени детски градини и училища.	1.1. Създаване на необходимите нормативни гаранции за процеса на социално включване и приемане на деца и ученици от ромски произход в мултикултурни групи, класове и паралелки в условията на детската градина и училището	1.1.1. Разработване и въвеждане на стандарт по гражданско, интеркултурно и здравно образование	МОМН в сътрудничество с НПО, социални партньори и други.	2012-2014	Не са необходими	-	Разработен стандарт
	1.2. Осигуряване на позитивни	1.2.1. Осигуряване на подходяща образователна	МОМН в сътрудничество	2012-2014	В рамките на утвърдения	Общини	Осигурена подходяща среда

	образователни условия за ранно детско развитие в системата на предучилищното образование/ранно детство и предучилищна възраст от 0 до 7 години	среда за включване на децата от обособените по етнически признак детски градини чрез поетапен прием в детски градини, извън ромските квартали, в разноетнически групи	тво с общините и НПО сектора		бюджет на ЦОИДУЕМ Одобрена по ОПРЧР през април 2011 операция „Образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства”; обявена е покана за набиране на проектни предложения за 6 млн. лв		Брой подкрепени проекти
		1.2.2. Откриване на почасови, сезонни и съботно-неделни групи в детските градини	Общини	2012-2015	В рамките на утвърдените бюджети	Общини	Брой открити групи
	1.3. Осигуряване на позитивни образователни условия в системата на висшето образование	1.3.1.Актуализиране на учебните планове и програми във ВУ относно интеркултурната компетентност на студента и преподавателя. Разработване и прилагане на учебни програми, свързани с образованието в мултикултурна среда и интеркултурния диалог във ВУ, подготвящи педагогически специалисти	ВУ	2012-2015	Не са необходими	ВУ	Брой актуализирани учебни планове и програми

		1.3.2. Акредитиране на нови специалности за работа в мултикултурна среда	ВУ НАОА	2012- 2015	В рамките на утвърдения държавен бюджет	ВУ НАОА	Брой акредитирани специалности
	1.4. Компенсиране на образователните неравенства относно качеството на образование на деца в неравностойно социално положение	1.4.1. Постепенно въвеждане на целодневна организация на учебния ден до седми клас вкл.	МОМН	2012- 2014	В рамките на утвърдения държавен бюджет Общински бюджет Европейско финансиране	МОМН ОПРЧР Общини	Брой разкрити групи Брой ученици, ползватели на услугата
2. Повишаване на качеството на образование в обособените ДГ в големите ромски квартали и в селските региони, в които учат предимно ромски деца	2.1. Въвеждане на билингвални технологии на обучение за деца, чийто майчин език не е български	2.1.1. Въвеждане на билингвална организация на обучение за деца от различни етнокултурни общности	Детски градини Училища с предучилищни групи	2012- 2015	В рамките на собствените бюджети	Детски градини	Брой детски градини Брой деца, за които се прилага организацията
		2.1.2. Подготовка на децата в ранна детска възраст (3-6 години) за бъдещо пълноценно включване в образователния процес, особено на деца от малцинствени етнически групи. Допълнителни занимания с деца в детските градини, за които българският език не е майчин	Детски градини	2012- 2013	Операция BG051PO001-4.1.05 “Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства”	ОП РЧР	- 1 000 деца и ученици от етнически малцинствени групи, интегрирани в образователната система (детските градини и училищата); - 300 обучени педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда.
	2.2. Подпомагане на	2.2.1. Разработване и	ВУ	2013-	В рамките на	ВУ	Брой образователни

	деца, чийто майчин или семеен език не е български, в процеса на усвояване на официалния за страната български език, както и подпомагане на учители при работата им с деца, които не говорят български език в семействата си	въвеждане в образователната практика на билингвални технологии за овладяване на българския език.		2015	собствените бюджети		институции въвели билингвални технологии
		2.2.2. Университетско обучение на студенти – бъдещи педагогически специалисти по етнология, етнопедагогика етнопсихология и етнолингвистика	ВУ МОМН	2013- 2015	Проектно финансиране	ВУ МОМН	Брой обучени и завършили студенти
3. Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и в училищата чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на деца и ученици от ромски произход.	3.1. Прилагане на система от стимули и мерки за въвеждане на интеркултурно образование във всички етапи на предучилищното, училищното и университетското образование	3.1.1. Периодично обявяване на конкурси за проекти по Стратегическа цел 3 от Тригодишната програма на Центъра за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ)	МОМН ЦОИДУЕМ	2012- 2015	до 600 хил. лв годишно	ЦОИДУЕ М	Брой обявени конкурси Брой спечелени проекти Брой изпълнени проекти
		3.1.2. Включване на допълнителни компоненти, които подпомагат въвеждането на ИКО към формулата за определяне на училищния бюджет	Общини	2012- 2015	В рамките на общинските бюджети	Общини	Брой включени компоненти
		3.1.3. Включване на компонент „интеркултурна компетентност” при определяне на диференцираното заплащане на учителя и директора	МОМН РИО на МОМН Директори на детски	2012- 2015	В рамките на държавния бюджет и общинския бюджет	МОМН Общини	Брой педагогически специалисти, включени в диференцираното заплащане

			градини и училища				
3.2. Въвеждане и развиване на разнообразни форми на интеркултурно образование, насочено към запазване и развитие на културната идентичност на етническите малцинства при деца и ученици	3.2.1. Включване на знания за културата на етническите малцинства при разработване на новите учебни програми	МОМН		2012-2013	ОП РЧР Операция „Подобряване качеството на общото образование”	МОМН	Брой разработени тематични направления в учебните програми
	3.2.2. Дейности, насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства и техните връстници, в интеграционна мултикултурна среда: - създаване на клубове по интереси; сформиране на групи по свободно избираема подготовка (СИП) в областта на културата, фолклора и традициите на различните етноси, танцови формации; изкуства; традиционни занаяти; проучвания, провеждани от деца и ученици, свързани с културната им идентичност.	- общини - училища - детски градини - висши училища - НПО		2012-2013	Операция BG051PO001-4.1.05 “Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства”	ОП РЧР	1 000 деца и ученици от етнически малцинствени групи, интегрирани в образователната система (детските градини и училищата);
	3.2.3. Разширяване на обхвата на СИП „Майчин ромски език”, СИП „Култури на етносите”(Етнология) и други форми на свободноизбираема подготовка, допринасяща за	МОМН РИО Училища НПО		2011-2015	В рамките на държавния бюджет	МОМН	Брой училища, въвели СИП

		запазване и развитие на културната идентичност чрез спазване на законовите разпоредби					
		3.2.4. Включване на занимания по интереси, допринасящи за запазване и развиване на етнокултурната идентичност на ромските деца в рамките на целодневната организация на образователния процес и на часа на класа, както и на останалите етнически общности.	МОМН Училища НПО	2012-2015	В рамките на държавния бюджет ОП РЧР	МОМН	Брой ученици, включени в заниманията по интереси
4. Превенция на отпадане от училище и ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми.	4.1. Осигуряване на обективни и надеждни инструменти в системата на предучилищното и училищното образование по проблемите на обхвата, преждевременното напускане и образователната адаптация	4.1.1. Установяване на основните фактори, водещи до непостъпване и преждевременно отпадане от училище, разработване и апробиране на методология за наблюдение на национално, регионално и местно равнище	МОМН РИО общини Училища Детски градини	2012-2014	До 100 хил. лв ежегодно МОМН подготвя операция, включваща описаната дейност. Концепцията за тази операция бе представена на Комитет за наблюдение на ОП РЧР през ноември 2011 г.;	ОП РЧР ЦОИДУЕ М	Разработена и апробирана методология Разработена система за мониторинг
		4.1.2. Прилагане на модел за осъществяване на мониторинг на процеса на образователна интеграция на деца, ученици и студенти от	МОМН ВУ	2013-2014	До 100 хил. лв ежегодно МОМН подготвя операция,	ОП РЧР	Разработен и приложен модел

		етническите малцинства.			включваща описаната дейност. Концепцията за тази операция бе представена на Комитет за наблюдение на ОП РЧР през ноември 2011 г.;		
		4.1.3. Изследване на ефективността на инструментите на политиката, насочена към подобряване на достъпа до образование и намаляване броя на необхванатите и ранно напусналите деца и ученици	МОМН	2011-2012	До 25 хил. лв от държавния бюджет	МОМН	Доклад от изследването
	4.2. Осигуряване на условия за максимален обхват и ранна адаптация в системата на предучилищното образование	4.2.1. Увеличаване на ромските деца в системата на предучилищно образование: подпомагане на социално слаби семейства чрез плащане на таксите им за детска ясла / градина и др.	МТСП Общини	2012-2013	Част от осигурените 40 млн. евро заем от Международна банка за възстановяване и развитие (Световна банка)	МТСП Общини	% деца обхванати в системата на предучилищно образование
		4.2.2. Организиране на кампании за повишаване на осведомеността на ромските родители относно ползите от предучилищното образование	МТСП МОМН	2012-2013	Част от осигурените 40 млн. евро заем от Международна банка за възстановяване и развитие (Световна банка)	МТСП МОМН	Брой организирани кампании

4.3. Осигуряване на условия за пълен обхват и ранна адаптация в системата на училищното образование, вкл. условия за ре-интеграция на отпаднали ученици в училищната система	4.3.1. Създаване на постоянна общинска комисия за обхват и ранна адаптация в системата на задължителното образование, ръководена от ресорния зам.-кмет. Превенция и ограничаване на ранното отпадане	Общини	2012-2015	В рамките на общинските бюджети	Общини	Брой създадени общински комисии
	4.3.2. Изготвяне и прилагане на Училищна програма за превенция на отпадането	РИО Общини Училища	2012-2015	В рамките на: държавния бюджет; общинските бюджети	МОМН Общини	Брой училища приложили програма за превенция
	4.3.3. Образователна интеграция и реинтеграция	МОМН	2012-2014	В рамките на средствата по проекти "Реинтеграция на отпаднали ученици в образователната система" и „Образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства"	ОП РЧР	Брой интегрирани деца и ученици Брой реинтегрирани деца и ученици
4.4. Включване на възрастни роми във форми на продължаващо образование	4.4.1. Развитие на мрежа от центрове за кариерно ориентиране	Общини МТСП	2012-2013	10 млн. лева	ОПРЧР проект "Условия за развитие на гъвкав пазар на труда"	10 разкрити центрове за кариерно ориентиране Брой консултирани възрастни роми

		4.4.2. Ограмотяване на възрастни роми	МОМН	2012-2013	Част от 15 млн. лв Одобрен проект по ОП РЧР „Нов шанс за успех”	ОП РЧР	Брой ограмотени възрастни роми
5. Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с трудности и дефицити в обучението и отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция	5.1. Увеличаване на гъвкавостта и пропускливостта на различните модели на образование	5.1.1. Организиране на курсове за придобиване на квалификация за част от професия чрез модулно обучение	Професионални гимназии НАПОО Професионални училища	2012-2015	В рамките на делегираните бюджети	МОМН Професионални гимназии и училища	Брой организирани курсове Брой ученици получили квалификация по професия
		5.1.2. Предоставяне на продължавашо професионално обучение за лица, навършили 16 г.	МОМН НАПОО лицензирани ЦПО	2012-2015	В рамките на делегираните бюджети	МОМН Професионални гимназии и училища	Брой обучени и завършили лица
		5.1.3. Назначения на квалифицирани и сертифицирани помощник-възпитатели и помощници на учителя за работа в мултиетническа среда	Общини Детски градини Училища МОМН	2012-2015	В рамките на делегираните бюджети	Детски градини Училища	Брой назначени лица
		5.1.4. Организиране на форми за индивидуално наставничество, подпомагашо отделните ученици да преодолеят свързани с ученето специфични трудности, както и трудности в социален или в личен план	Детски градини Училища	2012-2015	В рамките на делегираните бюджети	Детски градини Училища	Брой организирани форми Брой ученици обхванати в тях

		5.1.5. Организиране на дейности по кариерно ориентиране и консултиране на учениците при избора на професия, при преходите в рамките на образователната система или от образование към заетост	МОМН	2012-2013	10 млн. лв.	Оперативна програма РЧР проект „Система за кариерно ориентиране в училищното образование”	Брой консултирани ученици Създадени 28 регионални центрове за кариерно развитие
		5.1.6. Осигуряване на обучение по леснодостъпни и безплатни програми за предоставянето на втори шанс за лица, навършили 16 г.	МОМН	2012-2014	Част от 15 млн. лв Одобрен проект по ОП РЧР „Нов шанс за успех	ОП РЧР	Брой реализирани програми
6. Приобщаване и приемане на родителите-роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.	6.1. Повишаване на ангажмента на родителите, засилването на тяхното сътрудничество с училището и създаването на партньорства между ДГ, училища и родители	6.1.1 Ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищни настоятелства или обществени съвети	Детски градини Училища	2012-2015	Не са необходими	-	Брой родители участващи в УН/ОС
		6.1.2. Съвместни форми и дейности между родителите на ромските деца и останалите родители.	Училища общини училища детски градини висши училища НПО	2012-2013	В рамките на обявените операции „Интеграция на деца и ученици от етническите малцинства в училищната система” и „Образователна интеграция на деца и ученици от етническите	МОМН, ЦОИДУЕ М	Брой въведени и реализирани форми 1 000 деца и ученици от етнически малцинствени групи, интегрирани в образователната система

					малцинства”		
		6.1.3 . Сформиране на мултиетнически родителски клубове по образователни институции	Детски градини Училища	2012-2015	В рамките на собствения бюджет и по проекти	ДГ Училища	Брой образователни институции Брой сформирани клубове
		6.1.4. Изготвяне на програма за работа с родители в детските градини и училищата	Училища Детски градини	2012-2015	В рамките на собствения бюджет и по проекти	Общини Училища Детски градини	Изготвена програма Брой образователни институции въвели такъв тип програма
7. Усъвършенства не на образователните условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда, интеркултурна компетентност у директорите, учителите и другите педагогически специалисти	7.1. Създаване на условия за равнопоставеност и адаптация на ромските деца и ученици в новата образователна среда	7.1.1. Осъществяване на контрол върху приемните детски градини и училища за недопускане по етнически признак обособени групи и паралелки	МОМН РИО в сътрудничество с общини и НПО	2012-2015	В рамките на държавния и общинския бюджет	МОМН Общините	Разработена и пролежа система за контрол
		7.1.2. Въвеждане на форми на взаимодействие и дейности в детските градини и училищата за изграждане на положителни нагласи към образователната интеграция на ромските деца	МОМН и РИО в сътрудничество с директорите на детски градини и училища	2012-2015	В рамките на държавния и общинския бюджет По проекти от ЕС	МОМН Общини ОПРЧР	Брой въведени форми
	7.2. Формиране на интеркултурна компетентност на директорите, учители и други педагогически специалисти	7.2.1. Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	МОМН НИОКСО общини училища детски градини висши училища НПО	2012-2013	Операция BG051PO001-4.1.05 “Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства”	ОПРЧР, „Квалификация на педагогическите специалисти”	300 обучени педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда

--	--	--	--	--	--	--	--

2. Приоритет ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Оперативна цел: Осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Време и период	Финансиране		Индикатори
					Средства	Източник	
Цел I: Превантивни грижи за майчино и детско здравеопазване..							
1. Намаляване на детската смъртност	1.1. Ранна регистрация на бременните, наблюдение по време на бременността и своевременна хоспитализация на родилките	1.1.1. Активно съдействие от страна на медиаторите в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвъртия месец на бременността с регистрация, консултации с лекар- специалист по акушерство и гинекология и своевременно постъпване в лечебно заведение за болнична помощ за раждане	Лични лекари, здравни медиатори, НЗОК	2011 – 2015			Обхванати бременни с преглед и консултация с гинеколог до четвъртия месец на бременността и своевременна хоспитализация на родилките при минимум 75 на сто от родилите жени
		1.1.2. Осъществяване на акушеро-гинекологични прегледи с мобилни кабинети в населени места с компактно ромско население. Предоставяне контрацептивни средства	МЗ, РЗИ, специалисти по акушерство и гинекология, здравни медиатори	2011 – 2015	2011 – 12 6000 лв. 2012-2015 по 200 000 лв. ежегодно	Държавният бюджет	Проведени минимум 6000 прегледа годишно с мобилните кабинети

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Време и период	Финансиране		Индикатори
					Средства	Източник	
		на желаещи лица, принадлежащи към групата на лица с ниски доходи					
	1.2. Намаляване на бременностите в юношеската възраст и профилактика на вродени аномалии и наследствени заболявания	1.2.1. Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и с техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето; за риска от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести и начините за профилактиране	МЗ, РЗИ, здравни медиатори, лични лекари	2011 – 2015	2012-2015 по 10 000 лв. ежегодно	Държавният бюджет	Проведени минимум 250 беседи годишно по посочените теми
1.2.2. Провеждане на генетично консултиране и изследване на засегнати семейства и общности		МЗ, лични лекари, Националната генетична лаборатория, здравни медиатори	2011 – 2015		Държавният бюджет Финансиране чрез Националната програма за редки болести	Системно проведени генетични консултации и изследвания Брой предотвратени раждания на увреден плод	
1.2.3. Провеждане на дородова диагностика на бременни жени в риск		МЗ, лични лекари, Националната генетична	2011 – 2015		Държавният бюджет Финансиране чрез Национал-	Обхващане на минимум 75 на сто от бременните жени в риск с дородова	

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Време и период	Финансиране		Индикатори
					Средства	Източник	
			лаборатория, здравни медиатори			ната програма за редки болести	диагностика
		1.2.4. Организиране на 5 консултативни кабинета в населени места, квартали и махали с предимно ромско население по въпросите на сексуалното и репродуктивното здраве, семейното планиране, начините за предпазване от сексуално предавани инфекции	МЗ в сътрудничество с общините и НПО	2012 - 2015	2012-2015 по 20 000 лв. ежегодно	Държавен бюджет	Разкрити 5 консултативни кабинета
2. Подобряване на здравната помощ за новородените и децата в предучилищна възраст	2.1. Своевременно регистриране на новородените и децата при личен лекар	2.1.1. Активизиране дейността на медиаторите за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важността за регистрирането им	Здравни медиатори, лични лекари, РЗИ	2011 - 2015			Минимум 75 на сто от децата, записани при личен лекар в населените места, в които работят медиатори
	2.2. Повишаване на обхвата с имунизации по Националния имунизационен календар на новородените и децата до 7-	2.2.1. Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, съгласно Националния имунизационен календар	МЗ, РЗИ, здравни медиатори, мобилни кабинети	2011 - 2015	2011 – 5000 лв. 2012-2015 по 10 000 лв. ежегодно	Държавният бюджет	Проведени минимум 250 беседи годишно по посочените теми

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Време и период	Финансиране		Индикатори
					Средства	Източник	
	годишна възраст	2.2.2. Провеждане на имунизации с мобилни екипи в населени места без лични лекари	МЗ, РЗИ, лечебни заведения, здравни медиатори	2011 – 2015	60 000 лв. ежегодно	Държавният бюджет	90 на сто от децата в населени места без лични лекари, обхванати с имунизации
		2.2.3. Активно издирване от личния лекар на новородени в домашни условия деца и тяхното имунизирание с ваксините, съответстващи на възрастта	Лични лекари, РЗИ, здравни медиатори	2011-2015		НЗОК	95 на сто от родените в домашни условия, обхванати с имунизации
	2.3. Подобряване на информираността за здравословно хранене на новородените и малките деца	2.3.1. Провеждане на беседи и разпространение на информационни материали, организиране на обучения за жени, ангажирани с отглеждането на малки деца	МЗ, РЗИ, здравни медиатори	2011 – 2015	2012-2015 по 8000 лв. ежегодно	Държавният бюджет	Проведени минимум 250 беседи годишно по темата за здравословното хранене
	2.4. Редовно провеждане на профилактичните прегледи за съответната възрастова група	2.4.1. Провеждане на профилактични прегледи с мобилни педиатрични кабинети в квартали с преобладаващо ромско население и отдалечени населени места	МЗ, РЗИ, лечебни заведения, здравни медиатори	2011 – 2015	2011 – 56 000 лв. 2012-2015 по 75 000 лв. ежегодно	Държавният бюджет	Проведени минимум 6000 прегледа годишно с мобилните педиатрични кабинети
3. Подобряване на профилактичните	3.1. Повишаване обхвата на ромското население с	3.1.1. Провеждане на разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на	МЗ, РЗИ, лични лекари, здравни медиатори	2011 – 2015	2012-2015 по 8000 лв. ежегодно	Държавният бюджет	Проведени минимум 250 беседи годишно по посочената тема

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Време и период	Финансиране		Индикатори
					Средства	Източник	
дейности сред ромското население	имунизации по Националния имунизационен календар	населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар					
	3.2. По-пълно обхващане на ромското население с профилактични прегледи	3.2.1. Провеждане на ранна диагностика и скринингови изследвания с мобилни мамографи за превенция на рака на млечната жлеза	МЗ, РЗИ, мобилни екипи, лични лекари, здравни медиатори	2011 – 2015	2011 – 44 000 лв. 2012-2015 – по 55 000 лв. ежегодно	Държавният бюджет ОПРЧР - проект „СПРИ и се прегледай“ с бюджет 19 558 281,73 лв. по схема "Национална кампания за ранна диагностика на онкологични заболявания"	Проведени минимум 3000 прегледа годишно с двата мобилни мамографа
		3.2.2. Провеждане на ранна диагностика и скрининг за артериална хипертония, сърдечно съдови заболявания, белодробни	МЗ, РЗИ, мобилни екипи, лични лекари	2011 – 2015	2011 – 119 000 лв. 2012-2015 – по 180 000 лв. ежегодно	Държавният бюджет	Проведени минимум 8000 прегледа годишно с 5 терапевтични мобилни кабинета;

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Време и период	Финансиране		Индикатори
					Средства	Източник	
		заболявания, захарен диабет и дислипидемии с мобилни флуорографи, ехографи и лаборатории					3000 изследвания годишно с 2 мобилни флуорографа, 4500 прегледа годишно с 3 мобилни ехографа и 4500 изследвания годишно с 3 мобилни лаборатории
		3.2.3. Провеждане на разяснителни кампании за значението на профилактичните прегледи сред ромското население	МЗ, РЗИ, лични лекари в сътрудничество с НПО и здравни медиатори	2011 – 2015	8000 лв. ежегодно	Държавният бюджет	Проведени минимум 250 беседи годишно по посочената тема
	3.3. Превенция и контрол на ХИВ, туберкулоза и сексуално предавани инфекции сред уязвимите ромски общности	3.3.1. Изграждане на капацитет и работа в общността за превенция и контрол на ХИВ чрез услуги по консултиране и насочване за анонимно и безплатно изследване за ХИВ и сексуално предавани инфекции; обучение; работа на терен; здравно-социални центрове в ромска общност; мобилни медицински кабинети	МЗ, неправителствени организации, общини, РЗИ, КАБКИС, лечебни заведения, АСП	2011-2015	757 238 евро -външно финансиране, за 2011 г.	Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции 2008-2015; Програма VUL-202-G01-N-00 „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН”,	Брой и процент млади хора от ромска общност, достигнати с пълен пакет услуги за превенция на ХИВ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Време и период	Финансиране		Индикатори
					Средства	Източник	
						финансирана от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария	
		3.3.2. Дейности по подобряване контрола на туберкулозата сред ромска общност чрез провеждане на скрининг за риска, придружаване и изследване за туберкулоза; подкрепа в процеса на лечение на болните от туберкулоза	МЗ, неправителствени организации, общини, лечебни заведения, АСП	2011-2015	2011 г. - 572 444 евро -външно финансиране 2012 г. - 309 200 евро -външно финансиране	Национална програма за превенция и контрол на туберкулозата; Програма VUL-607-G02-T „Подобряване на контрола на туберкулозата в България”; Програма VUL-809-G03-T „Укрепване на националната програма по туберкулоза в България”, финансирани от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и	Брой лица от ромска общност, обхванати със скрининг за риска от туберкулоза Брой и процент лица от ромска общност, обхванати със скрининг за риска от туберкулоза, които получават медицински преглед чрез микроскопско изследване, рентгенологичен преглед и туберкулинов кожен тест Брой пациенти с туберкулоза от ромска общност с директно наблюдавано лечение в продължителната

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Време и период	Финансиране		Индикатори
					Средства	Източник	
						малария	фаза или с латентна туберкулозна инфекция, които получават подкрепа от ключови сътрудници
<p>Цел II: Осигуряване на равен достъп до здравни услуги на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства.</p> <p>Цел III: Повишаване броя на квалифицираните роми, работещи в здравната система. Развиване на медиаторството и на различни форми на работа за и в общността (здравно социални центрове и др.).</p>							
4. Подобряване достъпа до здравни услуги	4.1. Доближаване на практиките за първична и специализирана помощ до кварталите, населени предимно с ромско население	4.1.1. Подкрепа за функционирането на амбулатории за първична медицинска помощ в квартали, населени предимно с ромско население, съфинансирани от общините и с мобилна техника	НЗОК, общини, НПО	2011 – 2015			Проведени профилактични прегледи и изследвания в населени места
		4.1.2. Разширяване сътрудничеството на личните лекари със здравните медиатори и студентите по медицина от ромски произход	Лични лекари, здравни медиатори, студенти	2011 – 2015			Включени студенти по медицина от ромски произход на работа по време на летния стаж в помощ на лични лекари, които имат практики в квартали с предимно ромско население

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Време и период	Финансиране		Индикатори
					Средства	Източник	
	4.2. Обучение на здравни медиатори и тяхната реализация	4.2.1. Идентифициране на населени места, в които има нужда от здравни медиатори и избор на подходящи хора	МЗ, общини, РЗИ, Националната мрежа на здравните медиатори	2011 – 2015	2012-2015 по 13 000 лв. ежегодно	Държавният бюджет	Разширена мрежа от здравни медиатори с включване на минимум 5 нови населени места годишно
		4.2.2. Подготовка на медиаторите в медицински колежи	МЗ, общини, медицински колежи, Национална мрежа на здравните медиатори	2011-2015		Общинските бюджети	Минимум 20 медиатори годишно, завършили успешно подготовката си
		4.2.3 Осигуряване трудовата реализация на здравните медиатори и текущото им обучение	МФ, МЗ, в сътрудничество с общините	2011 – 2015	2012-2015 по 10 000 лв. ежегодно от бюджета на МЗ за текущо обучение	Държавният бюджет Целеви средства като делегиран бюджет към общини, в които работят здравни	Минимум 130 здравни медиатори, работещи в общински администрации

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Време и период	Финансиране		Индикатори
					Средства	Източник	
						медиатори	
	4.3. Увеличаване броя на лекарите и медицинските специалисти от ромски произход, работещи в населени места с компактно ромско население	4.3.1. Целево подготвяне на младежи от ромски произход за кандидатстване в медицински университети и колежи	МЗ, медицински университети и колежи НПО	2012-2015	2012 – 200 000 лв. 2013 - 2015 по 240 000 лв. ежегодно	Държавният бюджет	Подготовка на минимум 20 кандидат-студенти годишно
		4.3.2. Подпомагане със стипендии на роми - студенти по медицина	МЗ	2012-2015	2012-2015 по 50 000 лв. ежегодно	Държавният бюджет	Ежегодно отпуснати стипендии за 10 студенти по медицина с най-висок успех
		4.3.3. Провеждане на летни стажове на роми - студенти по медицина, в практики за първична медицинска помощ в ромска общност	МЗ, МУ	2012-2015			95 на сто роми - студенти по медицина, провеждащи летни стажове в практики за първична медицинска помощ в ромска общност
Цел IV: Повишаване на здравните знания и осигуряване на достъп до здравна информация							
5. Повишаване на здравните знания и информираността на ромското население	5.1. Обучение на ромското население за предпазване от най-честите заболявания	5.1.1. Организиране и провеждане на кампании за запознаване с начините за предпазване от най-разпространените инфекциозни, онкологични, сърдечносъдови и	МЗ, РЗИ, здравни медиатори, лични лекари	2011 – 2015	2011 - 12 000 лв. 2012-2015 по 20 000 лв. ежегодно	Държавният бюджет	Проведени годишно кампании в минимум 20 населени места по посочените теми

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Време и период	Финансиране		Индикатори
					Средства	Източник	
		наследствени болести					
		5.1.2. Увеличаване на здравните предавания по радиото и телевизията с предимно профилактична насоченост и по въпросите на здравното осигуряване	МЗ, РЗИ в сътрудничество с обществени и частни медии	2011 – 2015			Проведени минимум 100 радио- и телевизионни предавания годишно с профилактична насоченост
		5.1.3. Разработване и излъчване на видео и аудио клипове на здравна тематика, адресирани към ромското население	МЗ, РЗИ в сътрудничество с обществени и частни медии	2011 – 2015	2012-2015 по 10 000 лв. ежегодно	Държавният бюджет	Продуциране на минимум 2 клипа годишно
		5.1.4. Периодично провеждане на беседи от здравни специалисти и медиатори за вредата от най-разпространените рискови фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословно хранене и за предимствата на здравословния начин на живот	МЗ, РЗИ в сътрудничество със здравни медиатори и личните лекари	2011 – 2015	2012-2015 по 15 000 лв. ежегодно	Държавният бюджет ОПРЧР - проект „Информирани и здрави“ с бюджет 4 692 754.30 лв. по схема „Здравни информационни кампании“	Проведени минимум 250 беседи годишно по посочените теми
		5.1.5. Разработване и реализация на програми за превенция на трафик на хора и сексуално насилие	МЗ, НПО, здравни медиатори и теренни	2011 – 2015	2012-2015 по 14 000 лв. ежегодно	Държавният бюджет	Разработване и изпълнение на програми в минимум две административни области

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Време и период	Финансиране		Индикатори
					Средства	Източник	
		сред лица от ромската общност	работници				годишно
		5.1.6. Въвеждане на интерактивни сесии по здравно и сексуално образование в училищата с предимно ромско население като част от задължителната учебна програма	МОМН, МЗ	2011 – 2015	2012-2015 по 20 000 лв. ежегодно	Държавният бюджет	Проведени интерактивни сесии в минимум 50 училища годишно
		5.1.7. Стимулиране създаването на извънкласни форми на здравно образование за ромските деца – клубове, спортни секции и др.	МФВС в сътрудничество с общините и НПО	2011 – 2015		Държавният бюджет	Създадени клубове и спортни секции в минимум 20 училища годишно
Цел V: Преодоляване на културните бариери в общуването и всякакви форми на дискриминационни нагласи в здравното обслужване							
6. Подобряване на здравното обслужване	6.1. Обучаване на здравни специалисти за ефективна работа в мултиетническа среда	6.1.1. Включване на модул за обучение на студенти в медицинските университети и колежи за работа с етнически общности и в мултикултурна среда	МЗ, медицински университети и колежи	2011 – 2015	2012-2015 по 3000 лв. ежегодно за обучение на преподавателите	Държавният бюджет	Включен модул в програмата на студенти от медицинските университети и колежи Проведено обучение на преподаватели от

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Време и период	Финансиране		Индикатори
					Средства	Източник	
							медицинските университети и колежи
		6.1.2. Провеждане на семинари за запознаване на медицинския персонал, работещ в квартали с компактно ромско население, с културата, традициите и здравния статус на ромите	МЗ, медицински университети и колежи	2011 – 2015	2012-2015 по 10 000 лв. ежегодно	Държавният бюджет	Проведени минимум 2 семинара годишно

Цел VI: Разширяване обхвата на здравноосигурените лица в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства, чрез предприемане на законодателни инициативи по отношение на здравето осигуряване на лица с ниски доходи, в това число и на дълготрайно безработните

7. Разширяване обхвата на здравно осигурените лица сред тези, принадлежащи към етнически малцинства	7.1. Предприемане на законодателни инициативи за решаване на проблема с невнесени здравни осигуровки на бедните и лицата с ниски доходи, в това число на дълготрайно	7.1.1. Създаване на работни групи за разработване на необходимите нормативни актове и широкото им обществено обсъждане	МЗ, МТСП, МФ, НЗОК	2011 – 2015			Намаляване процента на здравно неосигурени лица в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства
---	--	--	--------------------	-------------	--	--	--

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Време и период	Финансиране		Индикатори
					Средства	Източник	
	безработните						
	7.2. Обучение на лица от ромска общност за техните задължения и права като пациенти	7.2.1. Информирание на лица от ромската общност за здравноосигурителните им права и задължения и за правата им като пациенти	МЗ, РЗИ здравни медиатори, лични лекари	2011 – 2015	2012-2015 по 7000 лв. ежегодно	Държавният бюджет	Проведени минимум 250 беседи годишно по посочените теми
Мониторинг на здравето състояние на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства							
8. Оценяване и наблюдение на здравето състояние на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства	8.1. Разработване и внедряване на механизми за наблюдение и оценяване на здравето състояние на ромското население	8.1.1. Проучване на здравния статус на ромското население – репрезентативни изследвания, фокус групи в квартали с компактно ромско население	МЗ в сътрудничество с НСИ и здравни медиатори	2012; 2014	2012 г. – 40 000 лв. 2014 г. – 40 000 лв.	Държавният бюджет	Проведени проучвания
		8.1.2. Обработване и анализ на данните, получени при профилактичните прегледи	МЗ, НЦЗИ	2011-2015	2012-2015 по 5000 лв. ежегодно	Държавният бюджет	Обработени данни и изготвен годишен анализ за резултатите от проведените профилактични прегледи с мобилните единици

ФИНАНСОВ РАЗЧЕТ
План за действие 2011-2015 г.
към Здравната стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства
2005-2015 г.

Дейности	Изпълнител	2011	2012	2013	2014	2015	Източник
1.1.1. Активно съдействие от страна на медиаторите в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвърти месец на бременността с регистрация, консултации с лекар-специалист по АГ и своевременно постъпване в лечебно заведение за болнична помощ за раждане	Лични лекари, здравни медиатори, НЗОК						
1.1.2. Осъществяване на акушеро-гинекологични прегледи с мобилни кабинети, в населени места с компактно ромско население. Предоставяне контрацептивни средства на желаещи лица, принадлежащи към групата на лица с ниски доходи. (Размерът на сумите по години за мобилните единици включва всички разходи, необходими за обслужването им: за медицинския персонал, за шофьор, за гориво, за поддръжка на медицинската апаратура и сервиз на автомобилите)	МЗ, РЗИ, специалисти по акушерство и гинекология, здравни медиатори	126000	200 000	200 000	200 000	200 000	Държавният бюджет
1.2.1. Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето; за риска от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести и начините за профилактиране	МЗ, РЗИ, здравни медиатори, лични лекари		10 000	10 000	10 000	10 000	Държавният бюджет
1.2.2. Провеждане на генетично консултиране и изследване на засегнати семейства и общности.	МЗ, лични лекари, Национална генетична лаборатория, здравни медиатори						Държавният бюджет чрез Националната програма за редки болести

Дейности	Изпълнител	2011	2012	2013	2014	2015	Източник
1.2.3. Провеждане на дородова диагностика на бременни жени в риск	МЗ, лични лекари, Национална генетична лаборатория, здравни медиатори						Държавният бюджет чрез Националната програма за редки болести
1.2.4. Организиране на 5 консултативни кабинети в населени места и квартали с предимно ромско население по въпросите на сексуалното и репродуктивно здраве, семейното планиране, начините за предпазване от сексуално предавани инфекции	МЗ в сътрудничество с общините и НПО		20 000	20 000	20 000	20 000	Държавният бюджет
2.1.1. Активизиране дейността на медиаторите за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важността за регистрирането им.	Здравни медиатори, лични лекари, РЗИ						
2.2.1. Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, съгласно Националния имунизационен календар.	МЗ, РЗИ, здравни медиатори	5000	10 000	10 000	10 000	10 000	Държавният бюджет
2.2.2. Провеждане на имунизации с мобилни екипи в населени места без лични лекари. (Размерът на сумите по години за мобилните единици включва всички разходи, необходими за обслужването им: за медицинския персонал, за шофьор, за гориво, за поддръжка на медицинската апаратура и сервиз на автомобилите)	МЗ, РЗИ, лечебни заведения, здравни медиатори, мобилни екипи	60000	60 000	60 000	60 000	60 000	Държавният бюджет
2.2.3. Активно издирване от личния лекар на новородени в домашни условия деца и тяхното имунизирание с ваксините, съответстващи на възрастта.	Лични лекари, РЗИ, здравни медиатори						НЗОК
2.3.1. Провеждане на беседи и разпространение на информационни материали, организиране на обучения за жени, ангажирани с отглеждането на малки деца.	МЗ, РЗИ, здравни медиатори		8 000	8 000	8 000	8 000	Държавният бюджет

Дейности	Изпълнител	2011	2012	2013	2014	2015	Източник
2.4.1. Провеждане на профилактични прегледи с мобилни педиатрични кабинети в квартали и махали с преобладаващо ромско население и отдалечени населени места. (Размерът на сумите по години за мобилните единици включва всички разходи, необходими за обслужването им: за медицинския персонал, за шофьор, за гориво, за поддръжка на медицинската апаратура и сервиз на автомобилите)	МЗ, РЗИ, лечебни заведения, здравни медиатори, мобилни екипи	56000	75 000	75 000	75 000	75 000	Държавният бюджет
3.1.1. Провеждане на разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар.	МЗ, РЗИ, лични лекари, здравни медиатори		8 000	8 000	8 000	8 000	Държавният бюджет
3.2.1. Провеждане на ранна диагностика и скринингови изследвания с мобилни мамографи за превенция на рака на млечната жлеза. (Размерът на сумите по години за мобилните единици включва всички разходи, необходими за обслужването им: за медицинския персонал, за шофьор, за гориво, за поддръжка на медицинската апаратура и сервиз на автомобилите)	МЗ, РЗИ, мобилни екипи, лични лекари, здравни медиатори	44000	55 000	55 000	55 000	55 000	Държавният бюджет
3.2.2. Провеждане на ранна диагностика и скрининг за артериална хипертония, сърдечно-съдови заболявания, белодробни заболявания, захарен диабет и дислипидемии с мобилни флуорографи, ехографи и лаборатории. (Размерът на сумите по години за мобилните единици включва всички разходи, необходими за обслужването им: за медицинския персонал, за шофьор, за гориво, за поддръжка на медицинската апаратура и сервиз на автомобилите)	МЗ, РЗИ, мобилни екипи, лични лекари, здравни медиатори	119000	180 000	180 000	180 000	180 000	Държавният бюджет
3.2.3. Провеждане на разяснителни кампании за значението на профилактичните прегледи сред ромското население.	МЗ, РЗИ, лични лекари в сътрудничество с НПО и здравни медиатори	8000	8 000	8 000	8 000	8 000	Държавният бюджет
4.1.1. Подкрепа за функционирането на амбулатории за първична медицинска помощ в квартали, населени предимно с ромско население, съфинансирани от общините и с мобилна техника.	НЗОК, общини, НПО						
4.1.2. Разширяване сътрудничеството на личните лекари със здравните медиатори и студентите по медицина от ромски произход	лични лекари, здравни медиатори, студенти						

Дейности	Изпълнител	2011	2012	2013	2014	2015	Източник
4.2.1. Идентифициране на населени места, в които има нужда от здравни медиатори и избор на подходящи хора.	МЗ, общини, РЗИ, Национална мрежа на здравните медиатори		13 000	13 000	13 000	13 000	Държавният бюджет
4.2.2. Подготовка на медиаторите от медицинските колежи.	МЗ, общини, медицински колежи, Национална мрежа на здравните медиатори						
4.2.3 Осигуряване трудовата реализация на медиаторите и текущото им обучение.	МФ чрез делегирани бюджети към общините МЗ за текущо обучение		10 000	10 000	10 000	10 000	Държавният бюджет - целеви средства като делегиран бюджет към общини, в които работят здравни медиатори
4.3.1. Целево подготвяне на младежи от ромски произход за кандидатстване в медицински университети и колежи.	МЗ, медицински университети и колежи, НПО		200 000	240 000	240 000	240 000	Държавният бюджет
4.3.2. Подпомагане със стипендии на роми - студенти по медицина.	МЗ		50 000	50 000	50 000	50 000	Държавният бюджет
4.3.3. Провеждане на летни стажове на роми - студенти по медицина, в практики за първична медицинска помощ в ромска общност.	МЗ, МУ						
5.1.1. Организиране и провеждане на кампании за запознаване с начините за предпазване от най-разпространените инфекциозни, онкологични, сърдечносъдови и наследствени болести	МЗ, РЗИ, здравни медиатори, лични лекари	12000	20 000	20 000	20 000	20 000	Държавният бюджет
5.1.2. Увеличаване на здравните предавания по радиото и телевизията с предимно профилактична насоченост по въпросите на здравното осигуряване	МЗ, РЗИ в сътрудничество с обществени и частни медии						
5.1.3. Разработване и излъчване на видео и аудио клипове на здравна тематика, адресирани към ромското население.	МЗ, РЗИ в сътрудничество с обществени и частни медии		10 000	10 000	10 000	10 000	Държавният бюджет

Дейности	Изпълнител	2011	2012	2013	2014	2015	Източник
5.1.4. Периодично провеждане на беседи от здравни специалисти и медиатори за вредата от най-разпространените рискови фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословно хранене и за предимствата на здравословния начин на живот.	МЗ, РЗИ в сътрудничество със здравните медиатори и личните лекари		15 000	15 000	15 000	15 000	Държавният бюджет
5.1.5. Разработване и реализация на програми за превенция на трафик на хора и сексуално насилие сред лица от ромската общност.	МЗ, НПО, здравни медиатори и теренни работници		14 000	14 000	14 000	14 000	Държавният бюджет
5.1.6. Въвеждане на интерактивни сесии по здравно и сексуално образование в училищата с предимно ромско население като част от задължителната учебна програма.	МЗ МОМН		20 000	20 000	20 000	20 000	Държавният бюджет
5.1.7. Стимулиране създаването на извънкласни форми на здравно образование за ромските деца – клубове, спортни секции и др.	МФВС в сътрудничество с общините и НПО						Държавният бюджет
6.1.1. Включване на модул за обучение на студенти в медицинските университети и колежи за работа с етнически общности и в мултикултурна среда.	МЗ, медицински университети и колежи		3 000	3 000	3 000	3 000	Държавният бюджет
6.1.2. Провеждане на семинари за запознаване на медицинския персонал, работещ в квартали и махали с компактно ромско население, с културата, традициите и здравния статус на ромите.	МЗ, медицински университети и колежи		10 000	10 000	10 000	10 000	Държавният бюджет
7.1.1. Създаване на работни групи за разработване на необходимите нормативни актове и широкото им обществено обсъждане.	МЗ, МТСП, МФ, НЗОК						
7.2.1. Информирание на лица от ромска общност за здравноосигурителните им права и задължения и за правата им като пациенти.	МЗ, РЗИ, здравни медиатори, лични лекари		7 000	7 000	7 000	7 000	Държавният бюджет
8.1.1. Проучване на здравния статус на ромското население – репрезентативни изследвания, фокус групи в квартали с компактно ромско население.	МЗ в сътрудничество с НСИ и здравни медиатори		40 000			40 000	Държавният бюджет
8.1.2. Обработване и анализ на данните, получени при профилактичните прегледи.	МЗ, НЦОЗА		5 000	5 000	5 000	5 000	Държавният бюджет
ОБЩО ЧРЕЗ БЮДЖЕТА НА МЗ		430000	1 051 000	1 051 000	1 051 000	1 091 000	Държавният бюджет

Дейности	Изпълнител	2011	2012	2013	2014	2015	Източник
Дейности, финансирани от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария							
3.3.1. Изграждане на капацитет и работа в общността за превенция и контрол на ХИВ чрез услуги по консултиране и насочване за анонимно и безплатно изследване за ХИВ и сексуално предавани инфекции; обучение; работа на терен; здравно-социални центрове в ромска общност; мобилни медицински кабинети.	МЗ, неправителствени организации, общини, РЗИ, КАБКИС, лечебни заведения, АСП	757 238 евро външно финансиране					Глобалният фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария
3.3.2. Дейности по подобряване на контрола на туберкулозата сред ромска общност чрез провеждане на скрининг за риска, придружаване и изследване за туберкулоза; подкрепа в процеса на лечение на болните от туберкулоза.	МЗ, неправителствени организации, общини, лечебни заведения, АСП	572 444 евро външно финансиране	309 200 евро външно финансиране				Глобалният фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария

3. Приоритет: ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура

Оперативна цел	Цели	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		Индикатори
					Средства в лв.	Източник	
1. Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура	1.1.Подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско население	1.1.1 Оценка на нуждите от подобряване състоянието на ромските квартали по отношение на инженерната инфраструктура	Общини	2012-2014	-----	Общински бюджети	брой общини, извършили оценка на нуждите
		1.1.2 Разработване на общински програми за	Общини	2012-2014	-----	Общински бюджети	брой общини, разработили

		подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско население					общински програми
	1.2. Отреждане на нови територии за жилищно строителство с възможности за деконцентриране на компактните и обособени ромски квартали	1.2.1. Идентифициране на подходящи терени	Общини	2012-2014	-----	Общински бюджети	брой терени брой общини
		1.2.2. Уреждане въпросите със собствеността на терените	Общини	2012-2014	-----	Общински бюджети	брой терени брой общини
		1.2.3. Отреждане на терените – общинска собственост, за жилищно строителство	Общини	2012-2014	-----	Общински бюджети	брой терени брой общини
	1.3. Създаване на кадастрални карти и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско население	1.3.1. Изработване на кадастрални карти и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско население	МРРБ	2012-2014	150 000	Държавен бюджет	Площ (в ха) на създадени кадастрални карти
		1.3.2. Изработване на специализирани карти	Общини	2012-2014	-----	Общински бюджет	Площ (в ха) на създадени специализирани

							карти
	1.4. Актуализация /изработване на подробни устройствени планове на съществуващи и новоотредени терени	1.4.1. Актуализация на подробни устройствени планове на съществуващи терени	Общини	2012-2014	-----	Общински бюджети	Площ (в ха) на актуализирани подробни устройствени планове
		1.4.2. Изработване на подробни устройствени планове на новоотредени терени	Общини	2012-2014	-----	Общински бюджети	Площ (в ха) на изработени нови подробни устройствени планове
	1.5. Проектиране и изграждане на техническа инфраструктура	1.5.1. Проектиране на техническа инфраструктура -водоснабдяване -канализация -улична мрежа -благоустрояване	Общини МРРБ	2012-2014	----- 50 000	Общински бюджети Държавен бюджет	брой проекти
		1.5.2. Изграждане на обекти от техническата инфраструктура	Общини МРРБ	2012-2014	----- 350 000	Общински бюджети Държавен бюджет	брой обекти технически параметри брой ползватели
	1.6. Изграждане и рехабилитация на социални жилища	1.6.1. Изградени нови социални жилища	Общини МРРБ	2012-2014	----- 10 000 000	Общински бюджети чрез ОП "РР"	брой изградени нови социални жилища брой ползватели
		1.6.2. Рехабилитирани съществуващи социални жилища	Общини	2012-2014	-----	Общински бюджети	брой рехабилитирани социални

			МРРБ		5 000 000	чрез ОП "РР"	жилища брой ползватели
	1.7. Осигуряване на алтернативно жилищно настаняване в случай на принудително изваждане на уязвими ромски семейства от домовете, които обитават	1.7.1. Осигуряване на алтернативно жилищно настаняване в случай на принудително изваждане на уязвими ромски семейства от домовете, които обитават	Общини	2012-2014	-----	общински бюджети	брой настанени домакинства и брой обитатели
	1.8. Усъвършенстване и допълване на законодателството в областта на жилищните условия	1.8.1. Проучване на възможността за усъвършенстване и допълване на законодателството в областта на достъпа до жилища	неправителствен сектор	2012-2014	-----	донорски програми	брой изследвания
	1.9. Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, културата и др.	1.9.1. Реконструкция на обекти на образователната инфраструктура	Общини МРРБ	2012-2014	----- 5 000 000	Общински бюджети чрез ОП "РР"	брой реконструирани обекти брой ползватели
		1.9.2. Реконструкция на обекти на културната инфраструктура	Общини	2012-2014	-----	общински бюджети	брой реконструирани обекти брой ползватели
		1.9.3. Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура	Общини	2012-2014	-----	общински бюджети	брой реконструирани обекти брой ползватели

4. Приоритет ЗАЕТОСТ

*Приложен е План за действие на Агенцията по заетостта по Десетилетието, за периода 2011-2015 г. с разчетено финансиране за 2011 г.

Оперативна цел: Подобряване на достъпа на ромите да пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		Индикатори
					Средства	Източник	
1. Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна заетост. Квалификация и преквалификация на безработни роми, както и на заети роми, в съответствие с професии, търсени на пазара на труда.	1. 1.Повишаване на пригодността за заетост и квалификацията на безработни роми	1.1.1. Организиране на обучителни курсове за безработни лица: а) мотивация за активно търсене на работа; б) професионална ориентация; в) професионална квалификация, в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) и други планове	МТСП, АЗ, МОМН в сътрудничество с общините	2011-2015		Републикански бюджет, ОПРЧР и други донорски програми и проекти	Брой лица завършили обучителни курсове: а) мотивирани с подобрени умения за търсене на работа – 12 500; б) професионална ориентация и адаптация на пазара на труда – 12 000; в) професионална квалификация - 2000. г) процент от преминалите обучения безработни роми

							да се реализират на пазара на труда
	1.2. Осигуряване на заетост на ромите, търсещи работа	1.2.1. Насърчаване на заетостта чрез програми и мерки по реда на ЗНЗ в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) и други планове	МТСП, АЗ, областни администрации в сътрудничество с общините и работодателите	2011-2015		Републикански бюджет, ОПРЧР и други донорски програми и проекти	Брой лица с осигурена заетост: 50 000
2. Насърчаване на заетостта чрез провеждане на обучение на безработни лица за ключови компетентности	2.1.Повишаване възможностите за заетост сред младежи, лица над 50г, неактивни лица,безработни с ниско образование вкл. от ромски произход и нискообразовани.	2.1.1. Обучения по ключови компетентности, “Инициативност и предприемачество” или „Обществени и граждански компетентности” към съответното професионално обучение.	ДП „БГПЦПО” АЗ	2011-2015		2 860 574 лв. НПДЗ през 2012 г.	Брой лица завършили курсове по ключови компетентности - 1 887 безработни лица от рисковите групи.
3.Насърчаване на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес	3.1.Повишаване на предприемаческата култура на ромите.	3.1.1. Организиране на мотивационни курсове. (в рамките на годишните	МТСП, АЗ, МИЕТ в сътрудничество с общините	2011-2015		Републикански бюджет, ОПРЧР и донорски програми и проекти	Брой лица завършили обучение за предприемачество: 1000 Процент от тях

		програми за обучение по НПДЗ и други планове)					стартирали собствен бизнес
	3.2. Подкрепа за започване на собствен бизнес.	3.2.1. Обучение по стартиране и управление на собствен бизнес.	МТСП, АЗ, МИЕТ	2011-2015		Републикански бюджет, ОПРЧР и ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” и други донорски програми и проекти	Брой лица завършили обучение по стартиране и управление на собствен бизнес: 500 Процент от тях с подобрени умения за управление на собствен бизнес (вкл. и разширяване на бизнеса).
4.Конкретни механизми за осигуряване на устойчива заетост на роми в активна трудова възраст заедно с представители на работодателите, синдикатите, общините и организациите на ромската общност	4.1.Подобряването на услугите, предлагани от институциите, за хората търсещи работа и работодателите да ги наемат.	4.1.1.Провеждане на курсове за обучение на служителите в бюрата по труда за придобиване на специфични умения за работа с представители на ромското население и други етнически малцинства.	МС,МТСП, АЗ	2011-2015		Републикански бюджет, ОПРЧР	Брой на служителите - 1200 от дирекции "Бюро по труда" (ДБТ), преминали обучителен курс за работа в мултиетническа среда. Подобрени услугите в сферата на заетостта
		4.1.2.Назначаване	МТСП, АЗ	2011-		Републикански	Брой назначени

		на представители на ромската общност в структурите на МТСП и АЗ в области, с преобладаващо ромско население.		2015		бюджет, ОПРЧР	представители на ромската общност в структурите на МТСП и АЗ: 150
5.Насърчаване на социалния и гражданския диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите.	5.1. Подкрепа за провеждане на инициативи и кампании с ромски организации на местно и национално ниво	5.1.1.Срещи, семинари, дискусии, кръгли маси, кампании.	МТСП, АЗ	2011-2015		Републикански бюджет, донорски програми и проекти	Брой проведени срещи, кампании, кръгли маси, дискусии и семинари: 600

План за действие на Агенцията по заетостта по Десетилетието, за периода 2011-2015 г. и за 2011 г..

План на Агенцията по заетостта за 2011-2015г.

Инициативи	2011-2015	2011
1. Повишаване на конкурентността на ромите на пазара на труда	76 500	15 300
<i>1.1 Повишаване на пригодността за заетост и квалификация на безработни роми</i>	<i>26 500</i>	<i>5 300</i>
Организиране на обучителни курсове на безработни лица, в рамките на годишните програми за обучение по НПДЗ и др. планове:		
- мотивация за активно търсене на работа	12 500	2 500

- професионална ориентация	12 000	2 400
- професионална квалификация	2 000	400
<i>1.2 Осигуряване на заетост на ромите, търсещи работа лица</i>	<i>50 000</i>	<i>10 000</i>
Насърчаване на заетостта чрез програми и мерки по реда на ЗНЗ в рамките на годишните програми за заетост и обучение по НПДЗ и др. планове		
2. Насърчаване на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес	1 500	300
<i>2.1 Повишаване на предприемаческата култура на ромите</i>	<i>1000</i>	<i>200</i>
Организиране на мотивационни курсове в рамките на годишните програми за обучение по НПДЗ и др. планове		
<i>2.2 Подкрепа за започване на собствен бизнес</i>	<i>500</i>	<i>100</i>
Обучение по стартиране и управление на собствен бизнес		
3. Изграждане на капацитет за насърчаване на трудовата заетост на ромите	1 350	
<i>3.1 Подобряване на услугите, предлагани от институциите на безработни роми и работодателите</i>	<i>1 350</i>	
Провеждане на курсове за обучение на служителите в ДБТ за придобиване на специфични умения за работа с представители на ромското население и др. етнически общности.	1 200	
Назначаване на представители на ромската общност в структурите на АЗ, в области с преобладаващо ромско население	150	
4. Насърчаване на социалния и граждански диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите	600	120
<i>4.1 Подкрепа за провеждане на инициативи и кампании с ромски организации на местно и национално ниво</i>	<i>600</i>	<i>120</i>
Срещи, кръгли маси, семинари, дискусии, кампании и др.		

Забележка:

Планираните дейности ще се изпълняват със средства от бюджета за активна политика на пазара на труда

и по схеми на Оперативните програми. Натуралните показатели са част от съответните дейности в общия план на АЗ.

Държавна агенция за закрила на детето

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		Индикатори
					Средства	Източник	
1. Намаляване на изоставянето на деца от ромската общност и предотвратяване на институциализацията	1.1. Ранно идентифициране и ранна превенция на рискове от изоставяне и negliжиране на деца в риск от ромската общност	1.1.1. Разкриване на центрове за майчино и детско здраве при закриването на домовете за медико-социални грижи за деца – 8 пилотни области	МЗ, АСП, ДАЗД	2011 – 2014		ОПРЧР Процедура „Шанс за щастливо бъдеще”, проект "ПОСОКА: семейство" (бюджет 1 972 503.62 лв) , ОПРР	та е „Шанс за щастливо бъдеще”, а на
		1.1.2. Лицензиране, мониторинг и контрол по приемна грижа	ДАЗД, Инспекторат на АСП	2011 – 2020		Бюджетни средства	Брой издадени лицензи на доставчици на социалната услуга „Приемна грижа”; брой извършени проверки; брой издадени задължителни предписания; брой методически указания.

	1.2. Подобряване на социалните ресурси на уязвими семейства	1.1.3. Лицензиране на доставчици с цел разкриване на социални услуги (ЦОП, ЦСРИ и др. в близост до високо рискови ромски общности.	АСП, ДАЗД	2011 – 2020		Държавен бюджет Бюджетни средства	Брой лицензирани доставчици на социални услуги
		1.2.1. Програми и целеви дейности на общините	Общини, АСП, ДАЗД, РД СП, ДСП/ОЗД	2012 – 2015		Общински бюджет	

5. Приоритет ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на езика на омразата.

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		Индикатори
					Средства	Източник	
1. Подобряване на ефективността на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по	1.1. Повишаване на квалификацията за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда	1.1.1. „Обучение на полицейските служители по правата на човека и проблемите на малцинствата в рамките на служебната учебна година по месторабота”.	МВР	2011-2015		Републикански бюджет	Брой проведени обучения Брой на обучени служители в умения за работа в мултиетническа среда

правата на човека							
		1.1.2. Ежегодно провеждане на 10 едноседмични теоретико-практически курса на обучение на национално и местно ниво на тема: “Работа на полицията с етническите малцинства” с участието на по 7 служители от охранителна полиция във всеки от тях – общо 70 служители	МВР	2011-2015 г.	по 18 230 лв. за всяка една година	Републикански бюджет	
2. Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез спорт	2.1. Реализиране на програми и проекти насочени към утвърждаване на толерантни междуетнически отношения между младежите – роми и не-роми	2.1.1 Организиране на проект “Искам да бъда” за провокиране чувство на симпатия към младите роми. Ангажиране на изтъкнати спортисти в медийна кампания	МФВС в сътрудничество с Институт „Отворено общество”, посолства на страни-членки на ЕС, общини	2011-2015	10 000 лева годишно	Републикан-ски бюджет и по проект	Брой на привлечените деца и младежи за участие в проекта за толерантност и междуетнически отношения Брой проведени мероприятия в рамките на кампанията
3. Подобряване представителството на хора от ромската общност в публичната	3.1. Увеличаване броя на заетите роми в публичната администрация на централно и	3.1.1. Провеждане на обучения на общински и областни експерти по етническите и интеграционните въпроси	МС, НССЕИВ	2007-2015		Републикан-ски бюджет	Проведени обучения за подготвяне на роми за работа в публичната администрация

администрация на всички нива	местно ниво и подобряване квалификацията на вече назначените						
		3.1.2. Изграждане и поддържане на база от данни за млади роми, които желаят да работят в ПА	НССЕИВ, АЗ	2007-2015		Републикански бюджет	Брой назначени роми в ПА
		3.1.3. Осигуряване на стажуване за роми – висшисти в ПА	МТСП, НССЕИВ, АЗ	2007-2015		Републикански бюджет	Брой роми-висшисти, които са стажували в ПА
4. Повишаване на ефективността на системата за социалното подпомагане чрез повишаване квалификацията на социалните работници за работа в мултиетническа среда	4.1. Повишаване на знанията и добиване на практически умения за работа в мултиетническа среда на социалните работници	4.1.1.Обучение на социални работници от дирекциите «Социално подпомагане» за работа в мултиетническа среда.	МТСП, АСП	2011-2015	10 000	Републикански бюджет	Брой проведени обучения; Брой обучени социални работници

По приоритет 5. Върховенство на закона и недискриминация, КЗД се ангажира с изпълнението на:

1. Утвърждаване на практиката за провеждане на периодични независими проучвания в образованието, трудова заетост, здравеопазване и достъп до услугите.
2. Провеждане на държавна политика за стажуване на млади роми в държавната администрация.
3. Активизиране на превантивната дейност за толерантност чрез системни обучения, съвместно с представители на регионалните центрове по образование и директорите на училища.
4. Организиране на открити приемни на Комисията за защита от дискриминация в общини с компактно ромско население.
5. Провеждане на национална кампания с медиите посветена на враждебната реч и словото на омразата

НССЕИВ си сътрудничи с КЗД и допълнително ще бъде подписано споразумение.

6. Приоритет КУЛТУРА и МЕДИИ

Оперативна цел: Насърчаването на културното многообразие и популяризирането на ромската култура, традиции, обичаи и творчество.

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		Индикатори
					Средства	Източник	
1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция	1.1. Разработване на Национална стратегия за развитие на културата	1.1.1. Разработване на сектор „Регионална дейност” с компонент „културна интеграция” като част от Националната стратегия за	МК	2011 – 2012			Утвърждаване на стратегията

		развитие на културата					
		1.1.2. Разработване и реализиране на програми за културна и социална интеграция на областно и общинско ниво като част от областните и общински програми за развитие	Областни администрации Общини	2011-2015		Общински бюджет Международни програми ЕФРР ЕСФ	Брой реализирани дейности /проекти по програмите Среден размер на бюджет на реализираните проекти
2. Съхраняване, развитие и популяризиране на специфичната етнокултура на ромите като част от българската национална култура и създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения културен живот на различни нива	2.1. Създаване на условия за неформално и самостоятелно учене чрез библиотеките	2.1.1. Програма „Българските библиотеки – място за достъп до информация за всеки”, която обхваща регионалните библиотеки и читалищни библиотеки, включително и в градове със смесено население и села с почти изцяло ромско население	МК, общини, фондация „Бил и Мелинда Гейтс”	2011-2013 г.		Републикански бюджет, общински бюджети и донор	Брой обхванати библиотеки по програмата
	2.2.Повишаване	2.2.1.	МК	2011-2015		Републикан	Брой подкрепени

	на възможностите за съхраняване на ромските традиции и култура, неформално образование и достъп до култура чрез читалищата	Институционално укрепване на читалищата като модерни центрове за развитие на местната общност, включително и ромската	общини			-ски бюджет ЕФРР	читалища по програми на Министерството на културата; Брой подкрепени читалища по общинските програми за развитие на читалищното дело; Проекти по
	2.3. Проучване, съхраняване и популяризиране на ромската култура и фолклор	2.3.1. Поддържане на националната система „Живи човешки съкровища – България” за защита на нематериалното културно наследство и неговите носители, която включва и традиционната култура на етническите общности в страната, в т. ч. и на ромската общност	МК, Институт по етнология и фолклористика с Етнографски музей при БАН	2011-2015		Републикански бюджет ЕФРР ЕСФ	Създаване и поддържане на регистър на нематериалното културно наследство, който включва и елементи на ромската традиционна култура
		2.3.2. Популяризиране на ромската култура чрез общия културен календар	МК общини	2011-2015			Брой вписани културни събития, свързани с ромската култура,

		на Министерството на културата					постъпили в Министерството на културата чрез културния календар на общините
		2.3.3. Съдействие за организиране на културни прояви и форуми, посветени на ромската култура по програми на Министерството на културата на конкурсен принцип и по международни програми за култура	МК	2011-2015		Републикански бюджет ЕФРР Международни програми за култура	Брой подкрепени проекти на културни институти и НПО, участвали в програми на МК и по други национални и европейски програми
	2.4.Подпомагане на млади ромски таланти.	2.4.1. Подпомагане на млади ромски таланти по	МК	2012-2015.		Републикански бюджет и международни програми за култура „Програма за мерки за закрила на деца с изявени дарби и по други международни програми”	Брой деца, получили стипендия по програмата на МК и подпомогнати по други програми

Глава четвърта: Промени в правната рамка

За да се гарантира изпълнението на политиката за интеграция на ромите е необходимо да се направи преглед и анализ на съществуващата правна и методическа рамка и да се формулират предложения за промени, където това е необходимо – (за периода 2014-2020). Виж Таблица 2.

Таблица 2: Предложения за промени в правната рамка на всеки един от секторите

ПРИОРИТЕТ	Някои от задължителните неща, които следва да се включат в промените
ОБРАЗОВАНИЕ	
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ	
ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ	
ЗАЕТОСТ	
ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ	
КУЛТУРА И МЕДИИ	

Междуетатна работна група ще прави предложения за промени в правната рамка на всеки един от секторите. Междуетатната работна група ще бъде създадена като се определи: статут; мандат; правилник на работа.

План – график за промяна в правната и методическата рамка

ПРИОРИТЕТНИ СЕКТОРИ	Дейности	Отговорна институция	срок за изпълнение
ОБРАЗОВАНИЕ			
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ			
ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ			
ЗАЕТОСТ			
ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ			
КУЛТУРА И МЕДИИ			

Глава пета: Включване на Оперативните програми и Фази на прилагане на проектите по години до 2020г.

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	БЮДЖЕТ
Оперативна програма(ОП) Бюджетна линия; Наименование на проекта	(ОП) Бюджетна линия; Наименование на проекта	(ОП) Бюджетна линия; Наименование на проекта	(ОП) Бюджетна линия; Наименование на проекта	(ОП) Бюджетна линия; Наименование на проекта	(ОП) Бюджетна линия; Наименование на проекта	(ОП) Бюджетна линия; Наименование на проекта	(ОП) Бюджетна линия; Наименование на проекта	(ОП) Бюджетна линия; Наименование на проекта	(ОП) Бюджетна линия; Наименование на проекта	

До края на 2012 г. предстои създаването със заповед на министър-председателя на Междуведомствената работна група за ресурсно подпомагане на интеграцията на ромите със средства от Структурните фондове на ЕС. Основните цели на дейността на работната група са: изготвяне съобразно Стратегията на планове за действие до края на настоящия програмен период; на база цели и приоритети на ниво основни политики, здравеопазване, образование, социална политика и жилищна политика, да се планират индикативните ресурси за следващия програмен период 2014 - 2020 г.; да се извършва координация на мерките финансирани от две или повече програми/фондове.

Глава шеста : Общ комуникационен план (2012-2020)

Основна цел :

Основната цел на настоящия Комуникационен план (КП) е промяна на негативните нагласи в българското общество към ромската общност, чрез осигуряване на по-добра публичност и прозрачност на дейностите по осъществяване на интеграционните политики към ромите и други уязвими етнически групи, живеещи в сходна на ромите ситуация и популяризиране на добри практики и примери в областта на интеграцията на ромите.

I. Специфични цели:

- ✓ Разясняване на цялостния ефект от интеграцията чрез представянето на ромите като потенциал, а не като заплаха за българското общество;
- ✓ Политики, насочени към промяна, основани на равноправен диалог и партньорство с медиите за осъществяване на позитивна промяна;
- ✓ Популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграцията на ромите;
- ✓ Информирание на широката общественост с цел избягване на появата на невярна информация за мерките на правителството в областта на интеграцията на уязвимите етнически общности;
- ✓ Стимулиране на активния диалог и съпричастността сред българите към процеса на интеграция на ромите и на другите български граждани в сходна на тях ситуация;
- ✓ Насърчаване неизползването на езика на омразата;
- ✓ Преодоляване на съществуващи практики, като например ранните бракове, домашното насилие, трафика на хора и т.н.;
- ✓ Създаване на допълнителни комуникационни канали;
- ✓ Създаване на комуникационни продукти, които да представят позитивни модели и успешни практики, което да допринесе за промяна на негативната нагласа към програми и проекти насочени към ромската общност;
- ✓ Създаване на система за информираност в ромската общност за гарантиране на участието на целевите групи в инициативите;

Задачи:

- ✓ Информирание и запознаване на областно и общинско нива с мерките и приоритетите на Стратегията и НПД за въвеждането им в местните планове за развитие;
- ✓ Информирание на потенциалните кандидати за възможности за финансиране от ОП и други донори и насърчаване да се възползват от предоставеното подпомагане;
- ✓ Включване на известни личности – спортисти, от областта на шоубизнеса, журналисти, политици и др., в кампании, целящи промяна на нагласите;
- ✓ Провеждане на регулярни срещи-обучения с журналисти от националните и регионални медии за разясняване на политиките и промяна на техните нагласи към ромската общност;
- ✓ Повишаване на информираността сред ромските групи за възможностите, предоставяни от държавата по различните политики;
- ✓ Изграждане на устойчив механизъм за координация на информационни и комуникационни дейности между централна и местна власт, граждански структури, медии и др.

Обхват и продължителност

Дейностите по Комуникационния план обхващат населените места на територията на Република България. Периодът на изпълнение е срокът на действие на Стратегията според заложеното в НПД до 2020г.

II. Целеви групи

За най-пълно и ефективно постигане на целите на Комуникационния план са идентифицирани следните целеви групи:

- Широката общественост;
- Институции на централната изпълнителна власт, териториални звена на централната изпълнителна власт, общински власти; Европейски и международни институции;
- Медиите – информационни агенции, национални, регионални и местни, радио, телевизия, Интернет медии;
- Уязвими групи от ромски произход и други, живеещи в сходни условия;
- Граждански организации – ромски и не-ромски организации, читалища и др. Изявени представители на различните обществени институции на учители, лекари и др.;
- Международни и донорски организации;
- Бизнеса.

III. Принципи при прилагане на Комуникационния план

Настоящите принципи следват принципите, заложи в Стратегията

- **Прозрачност** – всички дейности по настоящия Комуникационен план ще бъдат широко популяризирани с оглед осигуряване на пълна прозрачност за широката общественост, за идентифицираните целеви групи и всички заинтересовани страни.
- **Партньорство** – Комуникационният план ще бъде изпълняван в тясно сътрудничество с основните заинтересовани страни и партньори и на първо място медиите.
Принципът на създаване на ефективно партньорство изисква прилагане на механизмите на консултации и участие, които да осигурят ефективно включване на структурите на гражданското общество, местна власт и други заинтересовани страни. Настоящият Комуникационен план залага на духа на партньорство и сътрудничество между частните и обществените структури, между общинската администрация, представителите на бизнеса и населението, между публичния сектор, частния бизнес и неправителствените организации.
- **Комуникация, съобразена със специфичните нужди** – разпространението на информацията ще бъде достъпен и ясен за потенциалните участници език и ще бъде съобразено с нуждите на целевите групи.
- **Съответствие с целите и приоритетите на плана.**

- **Ефективност.**

IV. Основни послания

Основните послания в комуникационния план на дейностите, свързани с изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020):

- Ромите, родени и живеещи в България са български граждани, чиито възможности следва да бъдат използвани и развивани в полза на страната, те са потенциал, а не тежест;
- Трябва да се формира мнение, че на ромите трябва да се гледа като ресурс, а не като проблем;
- Необходимо е да се популяризира позитивния образ на ромите в публичното пространство;
- Държавата не подпомага едни български граждани за сметка на други – водещ мотив за наличието на специални политики не е етническият, а фактът, че тази общност се намира в неравностойно положение, обусловено от по-висока степен на необразованост, водеща до невъзможност за активно участие в икономическия и социален живот в страната и невъзможност за пълноценна личностна реализация;
- Държавата осигурява прозрачност и координация на всички програми и проекти в областта на ромското включване и с това намалява обществените подозрения за злоупотреби, корупция и пилеене на пари и обществена енергия за дублиращи проекти, казионни НПО и др.;
- България е активен участник в решаването на проблемите на ромското включване като страна-членка на ЕС, а и в рамките на международната инициатива Десетилетие на ромското включване, с цел утвърждаването на международния авторитет и престиж на страната.

V. Изпълнението на Комуникационния план ще се координира от Секретариата на НССЕИВ и ще се изпълнява в следните основни форми на комуникация, които да доведат до промяна на негативните нагласи в обществото:

1. Дейности, свързани с информация по отношение на ромското включване:

- ✓ разпространяване на информация за напредъка по изпълнението на Стратегията и НПД;
- ✓ популяризиране на дейностите на държавните институции в областта на интеграционната политика чрез техните сайтове в интернет и други подходящи канали;
- ✓ провеждане конференции, семинари, информационни срещи и обучения за обществеността и заинтересованите лица;
- ✓ обучения на медиатори;
- ✓ публикации на успешни практики и личности.

2. Дейности, свързани с подобряване на комуникацията и сътрудничеството между държавата, местната власт и НПО в областта на ромското включване

- ✓ информация, свързана с възможности за кандидатстване и финансиране, включително и по Оперативните програми, насочени към потенциалните кандидати ;
- ✓ провеждане на конференции, семинари, информационни срещи;
- ✓ обучения за служителите, работещи в областта на етническите и интеграционните въпроси в държавната, местна власт, в сътрудничество с НПО;
- ✓ обсъждания по реализирането на мерките;
- ✓ предприемане мерки за информация и публичност,

3. Дейности, свързани с информация на тема етноси, насърчаване на толерантност и утвърждаване на културното многообразие:

- ✓ подготвяне, публикуване и разпространение на информационни материали за културата и обичаите на различните етноси;
- ✓ популяризиране на ромската култура, традиции, обичаи и творчество в медиите, вкл. ромски и сред широката общественост чрез форуми, спектакли, отбелязване на празници, фестивали, издателска дейност, и др: периодичен анализ на постигнатото и устойчивостта на проведените културни събития;
- ✓ реализиране на публични и медийни кампании за популяризиране на ромската култура и приноса на изявени ромски творци към националната култура;
- ✓ провеждане пресконференции и други събития с медиите.

Сайтът на НССЕИВ е официалният източник където се публикува концентрирано информация за събития, инициативи и други дейности, свързани със Стратегията и Плана за действие.

Всяка институция чрез своя пресцентър или друга форма на контакт с медиите да оповестява за предприети дейности или за други въпроси, свързани със Стратегията и Плана за действие.

Да се подкрепя партньорство с медиите, или отделни журналисти, които преимуществено отразяват въпросите на интеграцията на уязвимите етнически групи– напр. чрез сключване на споразумение за реализиране на целите на Стратегията или други форми на сътрудничество.

VI. Очаквани резултати от прилагането на Комуникационния план:

Повишена осведоменост на целевите групи.

Включване на целевите групи при изпълнение на дейностите по НПД.

Повишена осведоменост на целевите групи за ролята на ЕС и по-специално за популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграцията на ромите.

Активизирани местни общности, които са информирани за мерките и дейностите по НПД.

VII. Индикативен бюджет.

За всеки от периодите на Плана за действие ще се разработи подробен комуникационен план, (2012-2014) и (2014-2020).

Финансирането за всеки от тях ще се осъществи по донорски международни и/или Оперативни програми.

Глава седма: Очаквани резултати

В представения План за действие се разглежда статуса на мерките, заложи в него по приоритетни области към датата на тяхното приемане .

Планът за действие към Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020), съдържа 122 дейности по приоритетите:

Образование – 40 дейности;

Здравеопазване – 39 дейности;

Жилищни условия – 18 дейности;

Заетост – 10 дейности;

Върховенство на закона и равни възможности – 7 дейности;

Култура – 8 дейности;

Тяхното изпълнение ще способства за постигането на целите, заложи в Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020).

През 2015г. ще бъде направен Анализ на статуса на мерките и дейностите, заложи в първия период от изпълнението на Плана за действие 2012-2014 г. Анализът ще покаже колко от мерките са изпълнени, кои от тях са в процес на изпълнение и кои не са изпълнени. Анализът ще даде информация, дали като цяло изпълнението на заложените в Плана за действие мерки и дейности са изпълнени съгласно поставените срокове. От изключителна важност е отговорните институции и ведомства да предоставят актуална информация в изискваните срокове. Следва да се има предвид, че реалният ангажимент на отговорните министерства и ведомства за навременното изпълнение на мерките, заложи в Плана за действие, е изключително важен за постигането на заложените цели в Стратегията.

За вторият период 2014-2020 на Плана за действие към Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) конкретните мерки и дейности, размер и източник на финансиране предстои да бъдат разписани.

Планът за действие към Стратегията съдържа 155 дейности. Тяхното изпълнение ще способства за развитието на приоритетните области в интеграционната политика, както и постигането на първа, четвърта и пета национални цели. Очакваните резултати по приоритети:

- В приоритет Образование - изпълнението на дейностите ще допринесе за обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система, осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда
- В приоритет Здравеопазване – изпълнението на дейностите ще осигури по- пълно равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми.
- В приоритет Жилищни условия – изпълнението на дейностите ще допринесе за подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура на квартали с компактно ромско население.
- В приоритет Заетост – при изпълнението на дейностите, въпреки техния относително нисък дял, следва да се има в предвид, че мерките са с широк обхват и стратегическо значение, което при тяхното успешно изпълнение ще позволи преодоляване на сериозните проблеми в сектора, повишаване на човешкия капитал и потенциалният растеж в бъдеще като подобри достъпа на ромите да пазара на труда и повиши дела на заетите сред тях.
- В приоритет Върховенството на закона и недискриминация – изпълнението на дейностите ще способства за гарантиране правата на гражданите, акцентирайки върху жените и децата, защитата на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на езика на омразата. Ще повиши правната култура по отношение на българските лични документи
- В приоритет Култура и медии- изпълнението на дейностите ще спомогне за създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения културен живот и развитието на ромската култура и творчество. Ще създаде условия за равнопоставено представяне на ромите и ще противодейства на проявите на език на омразата в медиите.